

פרטיכל מס. יח/2

מישיבת ועדת הכספים

ביום ג', כא' בטבת תש"י (10.1.50)

נוכחים חברי הועדה:

- ד.צ. פנקס - היו"ר
- י. אפרתי
- י. בדר
- א. גרנות
- ש. דיינ
- ה. פרוסקין
- א.מ. גניחובסקי
- ח. לנדו
- פ. נפתלי
- י. רוקח
- א. הרצפלד
- מ. סנה
- ב. רפטור
- א. רוקח

מוזמנים:

- נ. ניר - מטעם נשיאסת הכנסת
- הגב' ק. אהרנוביץ - מטעם מזכירות הכנסת
- י. גיל - מטעם גזברות הכנסת

מר זנגי - מטעם משרד האוצר

מר ספיבק - מטעם משרד האוצר

סדר-היום:

1. סמכויות הועדה.
2. התקציב להעברת הכנסת לירושלים.
3. העברות מסעיק משנה לסעיק משנה.
4. חוספח לתקציב משרד המשפטים.
5. סדר עבודת הועדה.
6. שונות.

הישיבה נפתחה בשעה 0.900

היו"ר ד.צ. פנקס:

אני פותח את הישיבה. ברצוני לשאול את חברי

הועדה, אם עלי להמשיך לשמור על סמכויות

הועדה, או להסתפק מכך. לא מעט התנגדות רכזנו על עצמנו ע"י חוק התקציב וכל

צדור המסים שהטלנו על הישוב; עשינו זאת מתוך הכרה שהמדינה זקוקה לכך. אבל

אם כעת, זקוקה המדינה להקלות מסים, צריכה לעשות זאת אותה ועדה, אשר הטילה

אותם.

י. בדר:

אני חושב שלא תיחכן עבודה מסודרת, אם תהיה

ועדה "טובה" וועדה "רעה" - ועדה המטילה

מסים, וועדה המקלה אותם. אנו צריכים לעמוד על זכות הועדה, או ולהוציא

מסקנות פשוטות. מסקנתי היא, שעלינו לעמוד בתוקף על סמכות הועדה.

פ. נפתלי: נכון שהדברים הנוגעים למסים, צריכים להיות בועדת הכספים, אבל בחוק לעידוד השקעות הון ישנו חלק הנוגע באופן ישיר לועדת הכלכלה. לדעתי אפשר למצוא דרך של עבודה משותפת של שתי הועדות.

ב. רפטור: אני מבין שאין לנו עניין לריב עם ועדת הכלכלה הרגשה כאילו ועדת הכספים משתלטת על הכל. אבל אני מסכים עם זה שיש צורך לדון לגופם של העניינים. לגבי חוק לעידוד השקעות הון, אני מציע שתהיה ועדה משותפת של ועדת הכספים וועדת הכלכלה. אולם, לעתיד, יש צורך לפעול לפי הנושאים אשר נקבעו בסמכויות הועדות. במדה שהדברים יהיו נוגעים לשתי הועדות, תדון בהם ועדת משותפת.

לגבי חוק חוספת היוקר, אני מסופק מאד אם הוא שייך לוועדת העבודה. אינני מבין איך יכול ^{היה}שר האספקה והקצוב להודיע אחמול בסוף דבריו כי החוק עובר לדיון לוועדת העבודה. אני חושב שעוד צריך להיות בירור בעניין זה.

א. הרצפלד: אני מצטרף לאלה המציעים ועדה משותפת.

י. רוקח: אני מציע שבחוק לעידוד השקעות הון תדון ועדת הכספים, יחד עם משלחת מטעם ועדת הכלכלה.

בדרך כלל, אני חושב כי השר המוציא את החוק, צריך להעבירו לוועדה שאתה הוא עומד בקשר.

י. אפרתי: אין קשר בין הועדות ובין השרים, לפי החוקה.

הנמוק שהשר קשור עם ועדה מסוימת, אינו נמוק.

השאלה היא רק, אם חוק מסוים שייך לנו או אינו שייך לנו, וחוק לעידוד השקעות הון, שייך באמת לוועדת הכספים.

אני מציע שיו"ר הועדה יביע את חוות דעת

ועדת הכספים בפני ועדת הכנסת, ויציע שאנו נדון בחוק, יחד עם משלחת מטעם ועדת הכלכלה.

היו"ר ד.צ. פנקס: כלפי אחוץ נחקבל הרושם, כאילו הועדה שלנו

היא אימפריאליסטית וועדת הכלכלה היא מחוסרת

עבודה. אני מצטער על כך שועדת הכלכלה אינה מרגישה שהיא עסוקה די צרכה, ואני

חושב שהדבר ^{הוא}הגורם שהיו"ר שלה נמצא רוב הזמן בחו"ל. ברצוני לאמר לשבת ^{היא}הועדה שלנו, כי אני בטוח שלו היא היתה ועדת הכלכלה, היתה מוצאת במה לעסוק.

אלא שהעניינים הכלכליים מוזנחים מאד.

ברצוני לקרוא לפניכם את סמכויות הועדות.

בסמכות ועדת הכספים: תקציב המדינה; מסים לכל סוגיהם; מכס; מלוות; ענייני מטבע ומטבע זר; בנקאות ושטרי כסף; בלו; כל הכנסות והוצאות המדינה; זכיונות המדינה וזכיונות זרים; רכוש המדינה והאפוטרופוס על הרכוש; קשר עם מבקר המדינה.

היות ובחוק לעידוד השקעות הון, מדובר על

מסים, בנקאות ומטבע זר, חשבתי כי חוק זה צריך להיות נידון בוועדת הכספים.

סמכויות ועדת הכלכלה הן: ענייני מסחר ותעשייה;

אספקה וקצוב; חקלאות ודייג; תחבורה; חכנון וחיאום כלכלי.

אני מציע שנלך באותה דרך שהלכנו בה בקשר

עם חוק נכסי נפקדים. החוק יועבר לוועדת הכספים, וועדת המשנה שלה, שאליה

יצורפו מספר חברים מועדת הכלכלה, תרון בחוק ותביא את המסקנות למליאת

הועדה. אני מוכן להביא את חוות דעת הועדה בפני ועדת הכנסת.

נ. ניר: לדעתי יש בכלל למנוע וכות בכנסת, לאיזה ועדה

מועבר חוק מסוים; אין זה לכבוד הכנסת; יש

לסדר כל דבר כזה באופן פנימי. במקרים כאלה כפי שקרו אתמול, צריכים, לפי

דעתי, שני היו"רים לשוחח ביניהם ולמצוא את הדרך כדי לסיים את הדבר בדרכי

שלום.

בעצם, דעתי היא שבכל חוק צריכה להשתתף ועדת

החוקה. פעמים רבות טוענים היועצים המשפטיים, כי החוקים העוברים בכנסת,

אינם בסדר באופן יורדי.

סכום: הועדה סכמה שלדעתה צריך החוק להיות נדון

בוועדת הכספים משנה של ועדת הכספים, יחד עם

חלק מחברי ועדת הכלכלה. סכום זה יוגש ליו"ר ועדת הכנסת.

2. תקציב העברת הכנסת לירושלים.

היו"ר ד.צ. פנקס: הזמנו את סגן יו"ר הכנסת ועובדי המזכירות

והגזברות, בכדי לרון בהקצבות, בקשר להוצאות

נוספות עם העברת הכנסת לירושלים.

נ. ניר: אנו מגישים מכתב הכולל שני חלקים: חלק אחר

בנוגע להעברת הכנסת לירושלים, וחלק שני

בנוגע להעברות מסעיה לסעיה בחקציב הכנסת.

ועדת השכר צריכה לקבוע את ההענקות אשר

צריך לחת לתברי הכנסת, בקשר עם ההעברה לירושלים. לדעתנו, היה צורך להגדיל את ההענקות של החברים הגרים מחוץ למקום הכנסת מ-20 ל"י לחדש, ל-30 ל"י לחדש. את דעתנו זו כתבנו במכתב, וועדת השכר צריכה לאשר את הסכום. קרוב למאה חברי כנסת-צריכים לבוא לירושלים ממקומות אחרים, כי 12 שרים אינם נכללים בחשבון זה, שלושה חברי הנשיאות ו-7-6 חברים ירושלמיים.

נוסף לזה ישנה שאלה הנסיעות. כל חבר-כנסת

הגר מחוץ לירושלים, מקבל תשלום בעד תשע נסיעות לחדש. לפני ההעברה לירושלים קבלו החברים הוצאות עד תל-אביב, אבל כעת הדרך היא יותר ארוכה, ההוצאות הן יותר גדולות, ונוספו לחשבון החברים הגרים בתל-אביב. סכום זה מגיע בערך ל - 1.755 ל"י.

התקנת בנין הסוכנות לישיבות הכנסת, עלתה

לנו - 1.600 ל"י, ותעלה עוד 2.000 ל"י לפחות.

עוד לא קבענו לאיזה בנין תעבור הכנסת לישיבת

קבע. אם ייבחר בנין "סמדר", הרי נוכל לעבור לשם בעוד חרשיים בערך. אם כך, נשאר בתנאים הבלתי נוחים עוד חדש חרשיים, ולא נשפר אותם. אבל אם ייבחר בנין אחר, והתקנתו תמשך 4-5-6 חרשיים, צריך יהיה לתקן ולשפר את אולם הישיבות של הסוכנות, ויהיה צורך בתקציב נוסף.

אשר לפקידים, המצב הוא רע מאד. איננו

נותנים להם דירות בירושלים, אלא הם באים בכל שבוע לשלושה ימים לירושלים, לנים במלון, וחוזרים ביום רביעי בלילה או ביום חמישי בבקר לתל-אביב. אנו משלמים הוצאות אש"ל ל-50 פקידים, והסכום הוא 2 ל"י ליום לכל פקיד. נוסף לנסיעות, הסכום הוא: 2.100 ל"י עד הראשון לאפריל.

העברות רהיטים וצרכי משרד - 300 ל"י. בכל

שבוע מעבירים חפצים שונים לירושלים ובחזרה, והפקידים עובדים גם כאן וגם בתל-אביב. אין מוצא אחר, עד שהם יסודרו בירושלים.

היינו צריכים לקחת בירושלים מספר סדרנים

ועובדי נקיון לעבודה, וזה גרם להוצאות של - 1.200, ל"י עד ראשון לאפריל.

השאלת כסאות - 500 ל"י.

הוצאת פקדי הסוכנות מכמה חדרים - 500 ל"י.

סך הכל - 14.755 ל"י עד ראשון לאפריל 1950.

א. הרצפלד: ועדת המשנה של ועדת הכספים החליטה על שלום

מסוים לכל פקידי הממשלה. האם הנשיאות חושבת

לשלם לפקידי הכנסת מתיר שונה?

איזה סכום יקבלו הצורים בסכום?

ב. רפטור: לי נראה שיש להעביר את הצעה הנשיאות לוועדת

משנה אשר תקבע את הסכומים הסופיים, לאחר

שחשמע את תווית דעה ועדת השכר.

פ. נפחלי: אני מסכים עם ההצעה שהדיון יהיה בוועדת משנה.

בעיני ההוצאות הן מופרזות, ולדעתי צריך

להלחם בעד נגד בזבוז הכספים בכל המשרדים ובראשונה בכנסת. אני חושב

שעשרים ל"י נוספות על עשרים הל"י הרגילות, מספיקות בהחלט.

י. ברר: ועדת הכנסת החליטה על משכורות חברי הכנסת,

ואני חושב שגם ענין זה צריך לעבור אליה;

אלא, שצריך להודיע להם שהחלטתם על ההוספות לחברי הכנסת, לא תהיה בלי השפעה

על החלטתנו בנוגע לעובדי המדינה. נכון, שיש הבדל בין חברי-כנסת ובין פקיד,

אבל בכל זאת יש להתחשב גם בפקידי.

אני מתנגד שועדת הכספים תכנס, באיזה צורה

שהיא, לעניני המשכורת.

י. רוקח: אני משוכנע שאין כל השפעה של משכורת חברי

הכנסת על משכורת פקידי המדינה. לדעתי משכורת

חברי הכנסת היא זעומה; יוקר החיים עולה ולא יורד, ומצב חברי הכנסת, בייחוד

בעלי המשפחה, חמור מאד. נוסף על כך, הסיעות הקטנות חיות בחוסר פרודוקטיביות

מלאה. אין חדר למזכיר, אין טלפון, אין חדר להחיעצויות, וזה מוריד את

יעילות העבודה.

אני מציע לקבוע 40 ל"י נוספות, ולא 30 ל"י

כפי שמציעה הנשיאות.

יש הכרח לשפר את התנאים באולם הישיבות.

אני מציע לקבוע שלום נוסף, נפרד, ליורדים של

הועדות. עבודתם והצאותיהם מרובות מאשר של יתר החברים. אני מציע שהשלום

הנוסף יהיה בסך 25 ל"י לחדש.

נ. ניר:

ברצוני לציין כי שלושה חברי הנשיאות אינם

מפגשים מקבלים הוצאות נסיעה, כי הם

נוסעים במכוניות של הכנסת.

אשר לתנאים הבלתי נוחים באולם הישיבה.

עשינו חשבון, כי אם נצטרך לשנות את הכסאות, ייעלה לנו הדבר בסכום של 1.500 ל"י. אם נשב כאן רק עוד חדש-חדשים, אינני חושב שכדאי להוציא סכום כסף כה גדול. אבל אם נוכל להעביר את אותם הכסאות אח"כ לבנין אשר נעבור אליו, נחליף בהקדם האפשרי את הכסאות.

בנוגע למשכורת חברי הכנסת, אנו הצענו את

ההצעה, אבל רק ועדה השכר יכולה להחליט סופית. את ההערות ששמעתי כאן, אמסור לוועדה השכר.

אני חושב שלפקידים יש לדאוג יותר מאשר

לחברי הכנסת. אין לנו כל אפשרות למצוא להם דיור קבוע בירושלים, והם מוכרחים לנסוע בכל שלושה ימים. איננו יכולים לשלם להם פחות מ-2 ל"י ליום. הם לנים בבתי-מלון, אוכלים במסעדות, ועובדים בתנאים קשים ובלתי נוחים. אני מבקש את החברים לא לגעת בשאלה זו, ולא להוריד את השלומי האשגל.

היו"ר ד.צ. פנקס: אמרתי כבר שחביבים עלי יסורי ירושלים,

אבל נכון אמרו החברים כי יעילות עבודתנו

ירדה מאד, וזה בגלל התנאים הקשים והבלתי נוחים. לדעתי אפשר להעביר את הכסאות מתל-אביב. הנשיאות מתבקשת לעשות זאת בהקדם האפשרי.

אני מציע שהנשיאות תעביר את ההצעה לוועדה

הכנסת ולוועדת השכר, ולאחר אישורן, תועבר ההצעה אלינו ואנו נחליט מאיין לקחת את הכספיים.

לדעתי לא נכונים הדברים אשר נאמרו כאן

על ההבדל בין הפקידים ובין חברי הכנסת. אנו צריכים לשאוף לכך שהפקידים יעברו בהקדם האפשרי לישיבת קבע בירושלים, ואנו מבקשים לא להביא לידי כך שפקידי הממשלה המועברים יקבלו שכונ ופקידי הכנסת יישארו בחוץ. מה שאני מאד חושש שיקרה. מספר מסוים של חברי הכנסת לעולם יישארו לגור מחוץ לירושלים, אבל הכרח הוא שהפקידים יקבלו שכונ בירושלים - אחרת זה יפגע ביעילות עבודתם. יש לדאוג לנוחיותם המכסימלית.

אני מוסח לציין, כי הפקידים שלנו עובדים

הרבה יותר קשה מאשר פקידים במשרדים אחרים. הם עובדים ביום ובלילה, ובתנאים קשים. אם סטנוגרפיסטית נכנסת עשר פעמים לאולם במשך ישיבה אחת, רושמת ומיד מפענחת, הרי זה מאד מייגע, ואין זה דומה לעבודת פקידה היושבת במשרד שמונה שעות וכותבת במכונה.

יש גם לציין שהסטנוגרמות הוטבו בזמן האחרון. משום כך, יש להתחיל מיד בכל הסדורים

הדרושים למען הפקידים.

סכום: האוצר יישלם לנשיאות הכנסת את כל ההוצאות השוטפות, למען לא יהיה צורך עיכוב בעברה. אחרי בירור של ההצעה בוועדת השכר, היא תועבר לוועדת משנה של ועדת הכספים, אשר תסכם סופית.

ההצעה בנוגע לתשלום מיוחד ליו"רי הוערות,

תוגש לוועדת השכר.

היו"ר ד.צ. פנקס: בהעברות מסעיף לסעיף, מוצעים סכומים קטנים, אשר, לדעתי, נוכל מיד לאשר אותם: העברה לסעיף "הוצאות ארגוניות": לפסקה מ"צרכי משרד" ל"מכוננת ומכשירים" - 750 ל"י.

העברה מ"צרכי משרד" ל"נסיעות ואש"ל" -

750 ל"י.

מהרזרבה ל"הוצאות מיוחדות" - 783 ל"י

למשפחת סמיד ז"ל.

מהרזרבה ל"הוצאות מיוחדות" - 183 ל"י לעובד

שמואלביץ, כל חשבון משכורת של מספר חדשים.

מהרזרבה ל"הוצאות ארגוניות-סדורים בבניני

הכנסת" - 600 ל"י בהלוואה למר גנגר, לשם החקנת המזנון.

פ. פ. פ.

יש לי רושם שהאדמיניסטרציה של הכנסת היא

די חסכונית, ומציע לאשר את ההעברות מסעיף לסעיף.

אני רוצה להשתמש בהזדמנות זו, כדי להביע

הוקרה לעובדים האלה, העובדים במאמץ גדול ובמסירות רבה.

סכום: אושרו ההעברות מסעיף משנה לסעיף משנה, בחקצו

י. בדר:

אני מבקש את רשות הדבור להודעה אישית

ידידי הרצפלד, אשר אני מכבד אותו מאד

מאד, - מצא לנכון לומאד בנאומי האחרון, שאני, כאילו, גיליתי סודות מן הועדה. סודות חשובים מאד בעיני, ואני מאד מעריך שמירת סודות. הפעם, בכונה, לא השתמשתי באף מספר אחד, אשר לא פורסם באופן רשמי ברבים. המספרים אשר דברתי עליהם אתמול, כולם לקוחים מן החומר הסטטיסטי.

אמנם, ישנן דעות שנאום כזה יכול להזיק;

יותר לקאליציה שלנו לחוות דעות כאלה. לנו, לעומת זה, יש דעה שפעולות

הממשלה והקואליציה מזיקות, וחלוקי דעות בענין זה, הם טבעיים בהחלט.

אהיה אסיר תודה לחברים, אם לפחות כאן יהיה

ברור שלא גיליתי שום סודות.

רשמנו את ההודעה, ואנו עוברים לסדר-היום.

היו"ר ד.צ. פנקס:

היתה ועדת משנה, בראשותו של מר רוקח, אשר

דנה בהעברת מסעיף לסעיף בתקציב משרד התחבורה. אבקש את מר רוקח למסור

לנו את החלטות הועדה.

בתקציב התחבורה מדובר על תוספת ולא על

י. רוקח:

העברה מסעיף לסעיף. אמנם, הדרישה של

תוספת התקציב היא מההכנסות של משרד התחבורה, ולא ממקור אחר, אבל השאלה היא, מה תגיד הועדה על התוספת.

הכנסות נוספות ישנן מנמל חיפה, מנמל יפו

ומן הרכבת.

מהעברת נוסעים, ההגדלה היא - 73 אלף ל"י.

ממשאות - 196 אלף ל"י.

סבלות, סיראות וכד' - 56 אלף ל"י.

בנמל חיפה ההגדלות הן בסכום של - 58.400 ל"י.

בנוגע לנמל יפו, יש הסכם בין משרד התחבורה

אגף הימאות, לבין "אוצר מפעלי-ים". "אוצר מפעלי-ים" מנהל את נמל יפו, ומעב

חלק מן ההכנסות למשרד התחבורה.

סכום ההכנסות הנוספות מנמל חיפה, נמל יפו

והרכבת, הוא: - 298.000 ל"י.

ההוצאות גם הן רבות. נוספו עובדים רבים

ברכבת; עובדים שם כעת כ- 1260 איש.

ההוצאות הכלליות הן - 298.600 ל"י.

אני ממליץ שיוסיפו לתקציב משרד התחבורה -

268.000 ל"י.

י. ברד: התייעצנו בישיבת הסיעה בשאלה זו, והגענו

למסקנה שהדבר הוא פרינציפיוני. יפה מאד

שלמשרד התחבורה יש יותר הכנסות מאשר קוו, אבל אין זאת אומרת שאם הסכום הזה אפשר להקציב לצרכי משרד התחבורה. לזה דרוש תקציב נוסף.

קיים מבקר המדינה ועליו לשמור על החוקיות

של הנעשה במדינה ובכנסת. אם הוא יבקר פעם זאת ההוצאות האלה, ימצא אולי שהחלטת ועדת הכספים על ההוספות האלה, אינה חוקית.

אם הועדה תרצה בכל זאת להחליט על תוספת

זו, יהיה עלי להצביע נגד; אבל אינני חושב שאביא את הדבר לכנסת.

אני מייעץ לחברים שלא ייעשו זאת.

היו"ר ד.צ. פנקס: בלי תוספת תקציב חוקי בכנסת, לא תהיה

להחלטתנו כל סמכות חוקית. הבירור המוקדם

כאן, יש לו כוונה אחת: לברוק אם בכנסת יהיה רוב להחלטות אלה.

אם כן, אז אפשר יהיה להסכים שהמשרד יעבוד עפ"י השנויים האלה, ~~בכנסת~~

בהנחה שכל הסיעות אשר יכולות להיות יחד רוב, תקבלנה על עצמן להצביע

בכנסת בעד אישור תוספת זו.

אשר לעצם העניין, ראיתי שהצעות אלה כוללות

תוספת 707 עובדים, ברכבת בלבד - 538 עובדים; 3 עובדים בשדה התעופה

בחיפה; 64 עובדים למכון הסינופטי. אינני יודע מה פירוש המכון הנ"ל,

אולי יוכל מר זנגי להסביר לי. אשר לנמל חיפה, אולי ידוע למישהו מכם

מדוע סגרו אותו לתקופת החורף?

י. רוקח: מה שמסרתי לפני-כן, היה הדו"ח של ועדת

המשנה. עכשיו ברצוני לומר כמה מלים על

הצד הבקרתי. אין זה תקציב של מחלקה אחת, אלא של אנפים רבים. אני

חוזר ואומר, כי עשינו עוול בזה שלא עברנו על תקציב משרד התחבורה,

בעת הדיון על התקציב הכללי. היה דיון בוועדה על סעיפים קטנים מאד,

ועל המשרד הזה, החשוב כל כך לכלכלת הארץ, לא לנו. אמרנו, כי לאחר

שהכנסת תאשר את התקציב, נחזור לתקציב משרד התחבורה, אך לא היה סיפק

בידינו לעשות זאת.

הסבל בערים הסואנות והקשר בין הערים, הוא פשוט ללא נשוא. שרות הטלפונים הוא למטה מכל בקורת.

שר התחבורה מנהל מאחרי גבה של הכנסת את

הפוליטיקה של התחבורה. יש דעות שונות בכנסת, בקשר עם התחבורה, וישנם כאלה אשר הם בעד הלאמת התחבורה. אני יודע כמה מרויחים אנשי "אגד", ואני מכיר רבים מהם, אשר בונים להם וילות יפות ומפוארות, אין לשר התחבורה שום שיטה בעבודתו, והוא עושה נגד המקובל. אני מוחה נגד דרך עבודתו, הנסיעה באוטובוסים היא בעיקר לעבודה ומן העבודה, נוסעים בעיקר פועלים פשוטים, והם מפסידים זמן רב ע"י קשיי התחבורה.

כשהיו משרות פנויות ברכבת ובנמלים, מדוע לא

הכריזו עליהן בפומבי? לדעתי, זוהי שיטה נפסדת ולא נקייה ביותר.

פ. נפתלי: כל הדברים אשר נאמרו כעת ע"י מר רוקח, שלא

בנוכחות האדם שאליו ^{11/3} הדברים, אינו שייך

לועדת הכספים. ענין הקואופרטיבים ושיטת העבודה של שר התחבורה, אינם עניני תקציב. יש צורך לקבוע סעיף, שועדת הכספים עוסקת בכל מה שמעניין את מר רוקח. צורה זו של בקורת והתקפה, בלי נוכחות השר המותקף, איננה יכול לקבל. אם יש רצון בוועדה לדון בעניני התחבורה, יש לדון בהם ביחד עם ועדת הכלכלה, ובנוכחות שר התחבורה.

ש. דיין: מר רוקח השתמש כאן במשפטים קשים מאד, בלי

נוכחות האדם, אשר נגדו מכוונים החיצים האלה.

אני מקבל את דברי מר נפתלי שדבר זה אינו שייך לועדת הכספים. אבל אם החברים רוצים לדון בדברים אלה, יש להזמין את שר התחבורה לאחת הישיבות, למתוח בקורת על משרד התחבורה בפניו, ולשמוע מה בפיו.

מר זגני: בתשובה לשאלת היו"ר, - השירות הסנופטי הוא

שרות התצפיות שהיה בצבא. עד לאישור התקציב,

התנהל מו"מ בין כמה משרדי ממשלה לבין משרד הבטחון, על העברת כמה פונקציות מהצבא לשרות האזרחי. העברנו את שרותי המפות והדפוס של הצבא למחלקת המדידות. על השרות הסנופטי הוחלט רק לפני כמה שבועות, לכן הוא לא הוכנס בתקציב הרגיל. ישנם עוד שרותים אשר יכנסו לתקציב הבא.

בדרך כלל, נעשתה שגיאה בכל התקציב של 1949.

האמת היא, שמשרד התחבורה הגיש לנו תקציב הכנסות והוצאות יותר גדול,

אבל אנחנו לא רצינו להביא לכנסת הוצאות כה גדולות, אשר צריכות היו להתכנסות על ידי הכנסות בלתי בטוחות ביותר. אני חושב שבתקציב הבא נצטרך לעשות זאת.

אני מבקש את הועדה לאשר למשרד התחבורה

את השנויים האלה מתוך הנחה שהצורך יביא דבר זה לאשור הכנסת.

שדה התעופה בחיפה לא בסדר, אלא צומצם,

מכיון שרק אוירונים קטנים יכולים לתנות שם.

ב. רפטור: אני מסכים שיהיה ברור על התחבורה.

אבל, למר רוקח אין כל רשות להגיד מה שאמר, בצורה שאמר, לא סוד הדבר שנהגי הקואופרטיבים מרויחים הון תועפות, ובהסתדרות בעשר צעדים אחדים לשנוי המצב. לפי מיטב הכרתי, עושה עכשיו ההסתדרות צעדים חשובים לצמצום הרווחים. אבל אין זה מונע פקוח צבורי. אני מבקש את היו"ר שלבו שימנה ועדה בת 2-3 אנשים מועדת הכספים ו 2-3 אנשים מועדת הכלכלה, אשר ישמעו את דברי שר התחבורה, ויציעו הצעות פקוח.

י. אפרתי: ענין זה שייך באופן ישיר לועדת הכלכלה.

שר התחבורה הוסיע לא פעם בפני ועדה זו, ומסר להם דו"ח על עבודת משרד התחבורה. עניננו הוא רק אשור התקציב, ואיננו צריכים להתערב בשאלות כלכליות.

ה. פרומקין: ענין זה אינו שייך לנו, ואני מתנגד לועדת משנה.

היו"ר ד.צ. פנקס: לא הפסקתי את מר רוקח, כי יש צוהג פרלמנטרי, שכאשר דנים על תקציב יכול כל אחד לאמר מה שבלבו לגבי הענין. מר רוקח היה זכאי לצמר מה שאמר.

לעצם הענין, אני מסכים עם מר אפרתי כי

התחבורה שייכת לועדת הכלכלה. אני מציע שנבקש את אחרות דעת ועדת הכלכלה לגבי ההצעות שהוצעו כאן. כמובן, החלטתה לא תקבע באופן סופי את התקציב. ברור שרק הכנסת יכולה להחליט על אשור

התוספת, אבל אני רוצה לדעת את עמדת הסיעות בענין זה.

י. רוקח: אני מבקש רשות להערות אחדות. אני יודע

להבדיל היטב בין עבודה מעשית ובין דעות ובקורת. משרד התחבורה לא הופיע לפנינו לתת באורים על תוספת העובדים, אבל מכיון שלא רצינו לעכב שכר עבודה לאנשים, הסכמתי לאשור התקציב. לדעתי נהנה משרד התחבורה יותר מכל המשרדים מאוטונומיה, ואני חושב שיש דברים רבים אשר אינם בסדר. אני משאיר לי את

הזכות לומר את דברי אלה גם במליאת הכנסת.

היו"ר ד.צ. פנקס: אני מציע שבאשר את התוספת למשרד

התחבורה, ונמנה ועדת משנה אשר תבדוק

את תקציב המשרד לשנה הבאה. חברי הועדה יהיו: ה. פרומקין, י. רוקח,

ב. רפפור, א.מ. גניחובסקי, פ. יפתלי, י. בדר או ח. לבדור. אני, כיו"ר

הועדה מבקש רשות להשתתף בדיונים.

י. בדר: אין לי התנגדות לתוספת הזו, יותר מאשר

לכל התקציב. לא אביא את הדבר למליאת

הכנסת, אבל אני מיעץ לכם לא לאשר את התוספת.

התוספת אושרה פה אחד. סכום:

הועדה מודיעה לשר האוצר על החלטתה,

לפי המלצת ועדת המשנה, בתוספת, שהצד החוקי דורש כי התקציב יאושר ע"י

הכנסת.

4. העברות מסעיף לסעיף בתקציב משרד נפגעי המלחמה.

י. רוקח: האוצר מציע תוספת של 61 אלף ל"י

למשרד נפגעי המלחמה. בזמנו, החלטנו

על צמצום העובדים במשרד, ונתנו להם שהות להוציא לפועל את ההקטנה עד

ראשון לאוקטובר. הם לא עשו זאת, נקעת עוד מבקשים הגזלה, בכדי להחזיק את

המנגנון. יש צורך להוציא לפועל את החלטות המוסדות העליונים במדינה,

אחרת זה יהפך לתקדים מסוכן.

מר זגני: התקציב הכולל של משרד נפגעי המלחמה

היה 625 אלף ל"י; מזה, 400 אלף ל"י לדברים קונסטרוקטיביים. החלטנו אז

שהמנגנון גדול מדי, והודענו להם שיקטינו אותו במשך חצי שנה. למשרד יש

ברזרבה 12 אלף ל"י, ואם ועדת הכספים תחליט לאשר את הגדלת המנגנון, נקח

את הסכום מן הברזרבה שלהם.

א. הרצפלד: האם האוצר חושב לא לשלם משכורת לעובדים

אשר לא פוטרנו? לדעתי, דבר זה לא יתכן.

י. אפרתי: אני מציע שבקבע כבר כעת את ועדות

המשנה אשר תלמדנה את תקציבי כל

המשרדים. אם יש למשרד נפגעי המלחמה ברזרבה, אני מציע לאשר את התוספת ולעבור

לסדר היום.

ב. רמטור: אני מציע שיחפשו דרך אחרת למצוא את הסכום

הדרוש לתוספת ולא יקחו מהרזרבה.

היו"ר ד.צ. פנקס: המצפון אינו יכול להיות שקט לגבי נפגעי

המלחמה. בו בזמן שמצאנו מאד אלגנטית ^{כאשר}

מליון ומאתים אלף ל"י לשקום נפגעי המלחמה של ההתיישבות העובדת, ועל כך אני

שמח, לא מצאנו את פסכומים הדרושים בשביל המוני העם הבלתי מאורגנים. אנו

חיבים לדאוג להם, בעיקר לנפגעי ירושלים ויפו, ולתת להם את העזרה המתאימה.

אמר לי מנהל המשרד לנפגעי המלחמה כי הם מנחמים את הנפגעים במלים, כי אין

ברשותם תקציב. הארנונה עוד לא יצאה, ואין מאין לקחת את הכסף. פקיד

המשרד עובדים בתנאים קשים מאד וכאים בקשר עם חומר אנושי מר בפש. אני

חושב שלא יצאנו ידי חובתנו לגבי הנפגעים האלה. כל המדינה אחראית להפסד

הזה, יש ערבות הדדית, ועדין לא שלמנו את השטר הזה. לדעתי צריך לאשר להם

את התוספת.

אשר להוצאות הארגוניות קבלתי הסבר כי

אלה הן ההוצאות של העברת המשרד לירושלים. נהעברה נעשתה עוד לפני ההחלטה

על העברת המשרדים לירושלים, וזה גרם להם להוצאות רבות.

אשר לעובדים, יש הכרח לשלם את המשכורת.

א. מ. גניחובסקי: לא יתכן שהעובדים ישארו בלי משכורת,

וכפי ששמעתי הם כבר אינם מקבלים משכורת

חודשים. אני מציע לאשר את התוספת.

פ. נפתלי: בהזדמנות זו עלינו להטב את תשומת לב

שר האוצר שענין נפגעי המלחמה קשור עם

הארנונה. אנו מתקרבים לסוף השנה והדבר אינו מתקדם.

י. בדר: לדעתי צריך להביע תודה למשרד האוצר על

כך, שעד היום לא הביא לנו הצעת חוק

ארנונה. איני רואה חכמה רבה בזה להביא את החוק בו בזמן שמדברים על עדוד

הון. אינני רואה גם את הקשר הישיר בין בעיית נפגעי המלחמה והארנונה. לא

חיינו לארנונה בכדי לעזור להתיישבות העובדת, וצריך למצוא את האמצעים לעזור

גם לנפגעים אלה.

י. רוקח: אני מתפלא שאינכם יודעים על כך שכבר

גובים את הארנונה. עושים זאת על ידי

מס המגרשים הקטלני.

העובדים אינם צריכים לסבול, הם אינם

אשמים בחלוקי הדעות שבין שר הדתות ושר האוצר. יש צורך למצוא כסף מאיות מקום שהוא ולשלם לעובדים.

היו"ר ד. צ. פנקס: אני מציע כסכום, כי הועדה מאשרת את

ההעברות מסעיף לסעיף כפי שהאוצר הביש, ^{הצג}

ומופיפה החלטה שניה, שאין השנויים יכולים לפגוע בזכויות העובדים לקבל את משכורתם בזמן. אם לאוצר ישנה הצעה להשתמש ברזרבה נאפשר לו לעשות זאת, אם יש צורך להעביר את הפקידים למשרדים אחרים, על הממשלה לבצע זאת. הועדה מבקשת דו"ח על פעולתו של משרד נפועי המלחמה.

מר זגני: מה שאתם מציעים אומר, כי כל משרד

יפעל כרצונו ויעמיד אותנו בפני עובדה.

ואז נצטרך לשלם לעובדים. לזעתי זהו תקדים גרוע מאד. הסיג היחיד ~~שצג~~ שישוב בממשלה נגד תוספת פקידים הוא, אי תשלום. משרד הנפועים צריך לזעתי שעליו להוציא לפועל את החלטות הממשלה והכנסת.

א. גרנות: אני מודה בזה שצריך להגן על הפקידים

אשר סובלים מבלי כל אשמה מצדם. אבל,

תפקיד הועדה הזו הוא גם להגן על התקציב. לפי דעתי יש לקבוע תאריך להעברת הפקידים, אני מציע עד סוף ינואר, אבל יש לשלם להם את משכורתם עד עכשיו.

סכום: עד סוף ינואר יוקטן המנגנון של משרד

נפועי המלחמה.

5. תוספת לתקציב משרד המשפטים.

היו"ר ד. צ. פנקס: שר האוצר הגיש לוועדה הצעה להצדלת

תקציב משרד המשפטים. הצעה זו הוגשה

לאוצר עוד בחודש יולי, אך לא נמצא כל מקור לסכום המוצע. ההצעה היתה 20 אלף

ל"י לשלושה חודשים, עבוד משכורת ל 64 עובדים נוספים. 10 מהם יהיו במחלקת

החקיקה, 7 פרקליטים, 5 פקידים, 5 שופטי שלום ו3 שופטים מחוזיים. שר המשפטים

מתאונן על חוסר שופטים, ועבודת המשפט מתנהלת בעצלותים. אני מרשה לעצמי להמליץ

על תפקיד זה, כי המדינה צריכה לעזור לעבודת המשפט. ישנם כיום כ 3000 משפטים

של הפקעת שערים, אשר אינם מספלים בהם מחוסר שופטים. בהצעת התקציב ישנה תוספת

של 5 שופטים לבתי דין לספרות. אני מציע שהועדה תאשר את התוספת, ותדרוש משר

האוצר למצוא את המקור לכספים.

י. רוקח:

אני מוכן שבוועדת המשנה נשב עם שר- המשפטים

ונדון על העניין. אין זו רק שאלה של מחסור

בשופטים, אלא של כל הפרוצדורה. אם אדם עושה ~~העסק~~ ערעור בבית משפט השלום, הרי הוא צריך להופיע בפני שלושה שופטים. היום מקבלים בבתי- המשפט משפטים, אשר ידונו בהם רק בעוד 6-7 חודשים; 70% מהמשפטים הם פליליים, והמצב גרוע. בלי שינוי הפרוצדורה, לא ייעשה שום דבר מועיל. ברצוני להציע שועדת המשנה תשמע את שר המשפטים ואת תיאור המצב מפיו.

היו"ר ד.צ. פנקס: אני יודע מנסיוני במועצת המדינה הזמנית, כי

שר המשפטים מתנגד ~~ל~~ לערעורים בפני שלושה

שופטים. הוא הציע להשאיר את הפרוצדורה האנגלית, או אפילו למנות שופט אחד, אך ההצעה לא נתקבלה. ייתכן שצריך לשנות את הפרוצדורה, אבל זה לא יקטין את הצורך בעובדים.

אני מציע להוסיף לתקציב משרד המשפטים 15

אלף ל"י עד סוף השנה, ושר האוצר ימצא את המקור לכספים.

א. גרנות: ברצוני לעורר את שאלת המשכורת לשופטים.

המקשים
אחד הדברים ~~המקשים~~ ביותר על קבלת שופטים טובים

הוא, המשכורת הנמוכה. בזמנו מונתה ועדה לבדיקת עניין זה; היא ירדה ודנה והוציאה מסקנות, אך לא היו תוצאות למסקנותיה. אם לא נתגבר על בעייה זו, לא יהיו לנו שופטים טובים.

סכום: הועדה מאשרת תוספת 15 אלף ל"י לתקציב משרד-

המשפטים, עד סוף שנת התקציב, בהנחה ששר האוצר ימצא כיסוי לתקציב זה.

היו"ר ד.צ. פנקס: לגבי שאלת הפרוצדורה, אני מבקש את מר רוקח

למסור לחבר סיעתו, המשתתף בוועדת החוקה, לעורר שם את השאלה הזו.

אני מציע שבדיון על התקציב הבא, נדון על

שאלת המשכורת שעורר מר גרנות.

6. שונות.

היו"ר ד.צ. פנקס: בקשנו משר האוצר דו"ח של הכנסות והוצאות בחצי

השנה הראשונה של התקציב, ערוך לפי התקציב. הוא

הבטיח לנו את הדבר, ומר זגני מוכן כעת למסור לחברים את החומר. מעיון

שישנם בחובות דברים נוספים בנוגע לשטרי האוצר הקשורים עם תקציב הבטחון,

אני מזכיר לחברים שאסור למסור זאת לפרסום. החברים יקבלו את החומר על אחריותם אני מבקש מנציג האוצר, שנקבל את הסכום של שלושת

החדשים הנוספים, אם גם עדיין אינו מפורט.

ב. רפסור: בקשת כמה פעמים משר האוצר סבלה בעניין

תכנית הפתוח; כמה הוצא, כמה יוצא עד 1

באפריל; כמה נשאר. דו"ח זה הובטח לי, ואני מבקש לקבל אותו בהקדם.

מר זוגי: פרטים אלה יהיו בדו"ח ההוצאות וההכנסות

של החדשים נובמבר-דצמבר.

י. רוקח: באגף התכנון ישנם מהנדסים רבים אשר עובדים

עבודה נוספת על עבודתם בממשלה ומרויחים

כסף רב; אני חושב שדבר זה לא ייתכן, ויש לאחוז באמצעים נגדם.

היו"ר ד.צ. פנקס: הזכרתי לשר האוצר פעמים אחדות, על כך שאנו

דורשים דו"ח על אגף התכנון. כישיבה האחרונה

מסר לי השר שהדו"ח כבר מוכן, ובודאי נקבל אותו בישיבה הבאה. אני מציע

שנזכיר לו את הצורך לסכם את עניין אגף התכנון פעם אחת ולתמיד. לא ייתכן

שסוג אחד של עובדי המדינה יורשו לעסוק בעבודות נוספות על עבודתם. עלינו

להגן על סהרת מנגנון המדינה.

ד"ר מוזס בקש ממני לכנס את ישיבת ועדת המשנה

לענייני מבקר המדינה. בשבוע הבא עלינו לדון בשלושה נושאים עקריים: בסחון,

פתוח ואשלו. אנו נשב ביום שני ושלישי. יש לנו עוד נושאים רבים לדיונים:

נכסי נפקדים; בסחון; אשלו; פיתוח; מאזן התשלומים; הסוכנות והממשלה; הממשלה

והרשויות המקומיות; שיקום החיילים; נמל תל-אביב; ארנונה. ועדות המשנה

צריכות לדון אצל ענייני מבקר המדינה; חוב הסוכנות; נכסי נפקדים; מוסדות

כספיים; הכרזות; בנקים.

נתעוררה לפני זמן מה שאלת אגרות החוב מימי

המנדט. ממשלת ישראל לא רצתה להכנס עם ממשלת בריטניה במו"מ על נושא זה. היתה

תקוה שיימצא פתרון לבעייה זו, ע"י כך שאנשים פרטיים יגישו מפשטים בלונדון

נגד ממשלת אנגליה. המשפט אינו יכול להיות מוגש מבלי עזרה צבורית או

ממשלתית. הדברים הגיעו עדן לידי כך שאנשים פרטיים פנו אל הציר הבריטי

בבקשת עזרתו. הוא הפנה אותם אל מק-גיי, אשר אמר להם כי ממשלת ישראל מעכבת

את המו"מ. אני מבקש שהאוצר יבהיר את עמדתו בשאלה זו.

אני בדעה שאנו צריכים לעמוד על כך שזוהי

התחייבות ממשלת בריטניה, וממשלתנו לא צריכה להתערב כמו"מ כאופן רשמי.

אלא לתת את כל הסעד הדרוש להגשת המשפטים האלה.

הופיעו לפני כבר שתי משלחות בענין זה,

ומצאתי לנחוץ להעלות את הבעיה בפני הועדה.

י. בדר: אני חושב שיש לבקש ממר הורוביץ, לפני נסיעתו

ללונדון, שיברר גם את השאלה הזו, ויביא לנו

הצעות.

היו"ר ד.צ. פנקס: דבר זה אפשרי.

ישיבתנו הבאה תתקיים ביום שני הבא בשעה 11.00.

הישיבה ננעלה בשעה 12.35.